

Надя Сендрева

Населено място: гр.Пазарджик,

Община Ппазарджик, област Пазарджик

Профилирана Гимназия „Иван Сергеевич Аксаков“

Есе на тема:

„ Стремежът ни към справедливост“

Основано на етиката и на морала, на рационалността и на разума, на закона от естественото и писаното право, на всички религии и вярвания, като се вземат предвид неотменимите и вродени права, всички човешки същества и граждани имат правото на еднаква защита пред закона на човешките и гражданските им права. Не се допуска дискриминация в каквато и да е форма - на раса, пол, национален произход, цвят на кожата, етническа принадлежност, религия, убеждения, увреждане, възраст или други характеристики, и така защитава социалната справедливост. Тези текстове присъстват във всеки един писан закон, независимо дали той е общ или специален, основен като Конституция и част от всички декларации, харти и конвенции за правата на човека и на гражданина.

Столетия наред философи, владетели, мислители, политолози разсъждават върху темата за справедливостта, като през Новото време става основа на идеята и приложението в съвременната държава. Тя става крайъгълен камък на философията на Сократ и неговият Демон – съвестта. В диалога си „*Държавата*“, Платон надгражда Сократ и твърди, че справедливостта се отнася едновременно до справедливия гражданин и справедливата държава. Според древногръцкия философ справедливостта е най-висшето благо и най-голяма ценност за човека, тя е качество, което се постига чрез възпитание и образование, но придобити с лично усилие и желание. Насила не можеш да направиш никого справедлив. Справедливостта е истинско, хармонично отношение между страните – личността и града.

Ако за Сократ и Платон справедливост идва и е отражение от и на душата, за емпирика Джон Лок справедливостта е естествен закон, но тя освен естествени права включва системи от последствия, които естествено произтичат от действието или избора. В това отношение тя е подобна на законите на физиката, например на Третия закон на движението на Нютон. „За всяко действие трябва да има равно по сила и обратно по посока противодействие“, справедливостта изисква за всекиму дължимото според индивидите или групите, това което те са достойни или заслужават, или са упълномощени. Справедливостта, в този смисъл, е универсална и абсолютна концепция: законите, принципите, регулациите на човешките взаимоотношения са само опити да се даде код на тази концепция, дори и в някои случаи резултатите от тях да противоречат на естественото човешко право.

Според мен немислимо е в съвременния ни свят да се прави дискриминация за пол, защото няма значение дали си момиче или момче. Раждаме се равни, а оковите сами си

поставяме, както казва Жан-Жак Русо. Цветът на кожата не ни прави по-различни от останалите хора и не ни дава привилегия при правата ни. Постъпките ни правят душата тъмна или огряна от светлина. Уврежданията на хора, също не трябва да са повод за дискриминация, защото тези хора не са избрали да се родят така. А някои увреждания се случват в следствие и няма никаква вина да бъдеш физически ограничен от събдата или обстоятелствата. Жестоко и несправедливо е да постъпваме с хората с увреждания по различен начин, а да ги виждаме с очите на равенството. И те са хора, и те са личности като всеки е. Липсата на равенство, не само няма да е справедливо, но дискриминативно. Кой всъщност е различен? Сещам се за онзи пример, в който в един клас имало дете с увреждане, на което всички се смеели. С достойнство момчето им посочило, че те се смеят на неговата различност, но то пък ги съжалява за това, че всички се опитват да изглеждат еднакво. Еднаквите права ни дават сигурност, в правото и законите те се отнасят към нас като към лица, но смисълът им не е да ни правят еднакви личности като морал и справедливост. Дори като биологични индивиди ние не сме еднакви.

Често в ума ни значение се дава на възраста. Няма значение дали си бебе, юноша, пълнолетен, възрастен, дете, всички сме хора. Справедливостта трябва да е за всеки един от нас, да сме справедливи с останалите. Колко често възрастта играе роля при избора на кандидати за работа? Колко често се дискриминират по-възрастните и не се наемат на работа? А колко пъти липсата на опит при по-младите не им дава шанс, за да се реализират в професията? Предразсъдъци и стереотипи нарушават тук принципа на справедливостта и чувството ни за равенство.

Справедливостта е едно от творенията на човека, плод на неговия ум, стремеж към обществен порядък, който да му позволи да бъде щастлив. Да е равен по права на всеки, да се оценява по достойнство и заслуги неговият принос за обществото, да не бъде дискриминиран. Справедливостта не е абстрактна идея, тя съществува в реалните човешки взаимоотношения и всеки има нужда от нея. Тя върви ръка за ръка с достойнството и уважението. Тя е не само да получаваш от обществото, но и да даваш, да се съобразяваш и разбира се да изискваш и от другите около теб това. Човек сам избира линията на своя живот, променя се, съобразява се с различни ситуации. Но избира сам как да постъпи. Винаги има избор! Дори и да имаш само един вариант пред себе си, пак избираш дали да постъпиш справедливо или да нарушиш принципа на справедливостта. Свободата в обществото не е безгранична, но ни дава право на избор. Живеем заедно с другите около нас. Тази справедливост, която ние искаме за себе си, искат и я другите около нас.